

„SVE ČU PRIVUĆI K SEBI“

»Kad budem pedijant od zemlje, sve ću privući k sebi« (Iv. 12, 32). Tako je govorio Spasitelj. Na vrhuncu svojih zemaljskih patanja je bio onda, kad Ga razapeše na križ. Križ je bio sramotna kazna za najgore zločince. I zato su Krista razapeli na križ, da Ga osramote i tako sve odvrate od Njega. A postigli su obratno. Baš križem, kojim je sve otkupio, sve je k sebi privukao. I ondada, dokle god bude ljudi na zemlji, sve će k sebi uzdići i uza se vezati. Dok bude ljudi na zemlji, svi će se kupiti oko Križa Njegovoga. Jedni zato, da Ga progone i poštuju, kao smo i Židovi pod križem. A drugi će se boriti s Njime za Njegovu nauku i Njegovu kraljevstvo na zemlji. Uvijek će biti dva tabora. I tako će On, dok bude ljudi na zemlji, živjeti među njima u potpunju životnoj svježini, u potpunju i snažnom uplivi ma ljudsko mišljenje, vladanje i vodstvo.

I doista je tako. Plemena i narodi su nestali i zvučna se imena izgubila, a On živi. Svi drugi ljudi su samo slučajni cvijet na ljudskome stablu: oni su porasli, razvili se, zasjajali i avenuili, a On jedini neprestano živi. »Sva se živuća bića u biljnom, životinjskom i ljudskom carstvu dižu prema visinama, zatim se sagibaju, ulaze u sebe i svršavaju smrću, a On uvijek živi. Ni jednom umjetnom pravilu nije uspio, da savije i slomi prirodni zakon niti u stvarnom svijetu niti u duhovnom (Newman), a niti Njega, jer On nepobjedivo živi.

On bijaše jučer, On je danas, On će biti dovijeka. Prema je najbližiji, najneumljiviji i najpobjedonosniji neprijatelj ljudi vrijeme, ni ono nije Njemu ništa naškodilo. Makar je vrijeme uništilo prijestolja, razorilo kraljevstva, srušilo filozofske sisteme, otkupnuo nesocijalne teorije, poništio bezbožne nauke, pokopalo ljude i ljudske rase, On ostaje isti i neslavivud mered svih ruševina i preobražaja svemirsa. S križa će sve k sebi privući.

Najpoznatiji i najposlušniji je bio Sin Božji i time je sve k sebi privukao. I poslušnosti prema svom meheknom Ocu, koji je htio da se za nas žrtvuje, On je ustao kao neslomljivi jnank i dao nam nedostiživi primjer. Primio je na sebe najveću gorčinu života i samu smrt. Za takvim su Kristom pošli teški pojedinci, jednostavni i odlični ljudi, podložnici i vladari, učeni i neuki, muževi i žene, mladići i djevojke, svi pravi kršćani, koji su u sebi osjetili ponos i dostojanstvo ljudske razumne naravi.

To nam tako lijepo govori i obrazlaže Sv. Pismo. Ono opisuje onu zgradu, kad su sinovi Izraelovi putovali pustinjom i došli do vode Mare, koja bijaše tako goraka, da je ne mogose piti: Mojsije se pomoli Bogu i Gospodin mu pokazao drvo, koje metnu u vodu i voda posta slatka i pitka. Ovo drvo, kažu Sveci, naznačuje drvo svetoga Križa. Kad nam postane gorke i teško u životu, bacimo u tu gorčinu drvo Križa. Sjećajmo se Križa i Muke Kristove, Njegovih bičeva i Njegovoga trnja, one žuč i octa, što Mu ga pružiše za okrep- pa, ča smo odmah svaka gorčina postati slatka i ugodna.

U Hietopisima se Reda sv. Franje pri-

govijeda, kako je stupio u ovaj Red neki čovjek vrlo bogat, ugledan i odgojen u svakom raskošju. Čim je napasn- nik opazio promjenu njegova života, navali na nj predstavljajući mu strogi život u Redu. Bilo mu je naime vrlo teško, kad je u Redu našao samo varivo za hranu, grubo odijelo da ga obuče, samo slamnjaču na krevetu da na nju legne i skrajnje siromaštvo, mjesto bogatstva, finih jela, lijepe odjeće i meke postelje, kako je to imao u svijetu. Davao mu je predstavljao svu teškoću onih stvari i tako ga poticao, da sve ostavi, i da se povrti u svijet. I odluču tako.

S ovom odlukom u srcu ode pred kip Raspetoga. Baci se na koljena i preprouči se Njegovu milosrđu. Nato bude ushićen i uznesen u duhu. Prikaza mu se Naš Gospodin i Njegova sveta Majka. I kad ga zapitaše, zašto hoće da izade, s velikim poštovanjem odgovori: »Gospodine, ja sam odgojen u svijetu u velikom raskošju i zato ne mogu podnositi strogosti ovoga Reda, osobito što se tiče jela i odijela. Gos- podin podignu desnu ruku, pokazao mu ranu svoga boka, gdje krvari i reče: »Pruži svoju ruku i stavi je ovamo, pomaži je krvlju ovog boka, pa kad ti se pričinu nešto strogim i ostrim, namoči to ovom krvlju i sve će ti, ma kako bilo mučno, postati lakim i ugod- nim«. Novak je tako učinio, kako mu je Gospodin naložio. Kadgod bi ga sna- šla napast, sjećao se snuke Kristove, i odmah mu se sve preobraćalo u veliku slast i ugodnost.

Što se može činiti teškim čovječulju- ku i nevoljom crvu, kad pogleda na Boga-čovjeka trnjem okrunjena i pri- kovana na križ njemu za ljubav? Što ne će podnijeti i pretpjeti za svoje grijehane ovaj, koji vidi gdje toliko trpi za tuđe grijehane Gospodin nezjemna- veličanstva?

Zatvaram oči. Nek' duša se vine
Na dalek i težak put.
Zatvaram oči. Nek' dušom mi sine
Put križa, strašan i krut.

Ulicom uskom razbješnjela rulja.
Čuje se smijeh i rug.
I Krist sa križem na ramenu bolnom
Kao razbojnika drug.

I ja križ nosim, al' psujem i vičem:
»Ja ne ću, ne, križa svog«.
Da l' činim kao i razbojnik?
A nadanom trpi Bog.

Nizozemski učenjak i ministar H. P. Marchant stupio je g. 1935. u Katoičku Crkvu. Negustio je svoja čamdašnja strana i zamolio nizozemskaj kraljicu, da ga oslobodi dužnosti ministra za tuastvu, umjetnost i znanost. Obraćenje ministra izazvalo je u javnosti jake napadae na njegovu osobu. Ali on nije ostao dužan odgovora svojim protivnicima. U članku, kojim je obrazložio razloge svojega obra- ćenja napisao je:

»Mogao sam postati sve, nasljedovati Rosenberga, mogao sam častiti Krista-

ovakve su misli privukle Kristu, na križ razapetomu, ljude sviju stale- ža, sviju položaja, svake dobi i spola, a naročito svece Božje. Oni su proma- trali, kako je Krist Gospodin išao ovim putem i prigrlio muke i križ tolikom ljubavlju i željom, da nije mogao već dočekati časa, u kom bi dao svoju krv i život za nas. Zato je i govorio: »Vrlo sam želio, da ovu pashu (vazmeno ja- nje) s vama blagujem prije nego ja muku podnesem. Jer vam kažem, da je više ne ću jesti, dok se ne svrši u kral- jevstvu Božjem« (Luka 22, 15—16).

To je bila zadnja Njegova večera na zemlji. Ona je dokaz Njegove ne- izmjerne ljubavi prema nama i uspo- mjenja naše na Križu. Na svrzt te lju- bavi i na sjećanje Njegove muke po- zvao je sve Spasitelj riječima: »Tko hoće da ide za mnom, neka se odre- ča samoga sebe i uzme križ svoj svaki dan i ide za mnom« (Luka 2, 23).

Mnogi su se kroz stoljeća odazivali tomu pozivu. Želali za tim, da pre- trpe mučeništvo i proljuj krve za Ono- ga, koji je za njih najprije prolio svo- ju krv. A kad im to nije uspjelo, usta- li su sami proti sebi. Postali krvnicima sami sebe. Mučili svoja tjelesa pokor- nom i trpljenjem. btrtili i lomili svo- ju volju i svoje požude. I tako postali slični Kristu našem Otkupitelju. Pos- tatali su uzori i junaci kršćanskoga života.

Za takve je sv. Pavao rekao: »Uvi- jek nosimo amo i tamo smrt Isusovu u tijelu, da se i život Isusov na našem tijelu očituje. Jer se mi uvijek, dok smo živi, predajemo na smrt poradi Isusa, da se i život Isusov očituje u našem smrtnom tijelu« (2 Kor 4, 10—11). Tako Krist križem i trpljenjem sve privlači k sebi.

KRIŽNI PUT

Radoznao puk i žalosne žene.
Bi li pošla među njih?
Radoznalo gledam, čsom i plačem
Dok moj Krist prolazi th.

O, tko sam u pratnji Križnoga puta?
Razbojnik, žene li puk?
Odgovor ne znam. U duši je jednoj
Tjeskoba i mrak i muk

Tek jedno znamem: Veronika nisam
Što pruža Mu rubac čist,
Na kojem ostavlja krv i suze
I svoj divan lik moj Krist.

„Mislim, dakle vjerujem“

murtija kao svojega proroka, mogao sam postati budist ili bilo što drugo. Sve to ne bi nikoga zanimalo, — samo rimokatoličkom nisam nikako smio postati! No što jednom shvatit Evanđelje kao Božju riječ i pođe dalje; što proučava, što je prema katoličkoj nauci sagledano na tom temelju, taj će shvatiti, da to sve slijedi logički. Ovdje sam našao čvrstost, koju sam tražio, ovdje sam našao onu općitnu Crkvu, koju je Bog upametio u Kristu »Cogito, ergo credo — Mislim, dakle vje- rujem«.

Ljubav prema neprijateljima

Kad Sveto Pismo govori o ljubavi prema bližnjemu, posebno ističe ljubav prema neprijateljima. Ona je veoma teška, no zato je i veoma odlična, jer po njoj postajemo na osobiti način slični Bogu, koji ljubi i svoje protivnike, i Isusu Kristu, koji je dao život svoj za prijatelje i neprijatelje.

Kako se Bog vlada prema grešnicima, koji Ga vrijeđaju? On im oprašta, kad se kajaju, pun je prema njima milosrđa, kao što molit Crkva: »Bože, koji najviše očituješ svoju svemoć opraštanjem i smilovan- jem«. On im osim toga iskazuje svakojaka dobroćinstva u jednakoj mjeri, kao i pravедnicima. On daje, da sunce svijetli i dobrim i zlima, i da kiša pada i pravедnicima i nepravednicima. David je svim članovima Saulove obitelji iskazao dobroćinstvo, makar mu je Saul bio krvni neprijatelj. Na koncu je pitao: »Ima li još koga od kuće Saulove, da na njemu izvršim milosrđu Božje?«. Znači, da je to Božje svojstvo, smilovati se neprija- teljima i činiti im dobro. Sv. Grigor Nikički kaže: »Tko to čini, izdiže se iz granica svoje ljudske naravi i oprašta, sličan Bogu, jer čini ono, što je za svog života bio okružen neprijateljima, koji su Mu zavidjeli slavu; čudesu Mu turnačili kao čarobnjačka djela, u vezi s vragom; nauku Mu izopačili; klevetali Ga, proganjali i radili Mu o glavi. Što je učinio Krist? Je li se osvetio? Ne, On sve strpljivo podnosi i oprašta. A kako se istom ponaša za vrijeme svoje gorke muke! S ka- kvom ljubavlju pere jednom Judi noge... S kakvom strpljivošću i blagošću trpi svu sramotu, objede, pogrde, nepravednu smrtnu ozudu i strahovito razapinjanje. »Oče, oprost mi, — to je Njegov odgovor u času smrti, — jer ne znaju što čine te. Kakvo veliko Srce Boga Čovjeka!«

Tko je blag i dobar prema svojim neprijateljima i spremno im oprašta, nije sličan samo Bogu, nego je na osobiti način sličan i Isusu Kristu, komu je bila slava, da je imao prilike opraštati svojim uvrediteljima. Isus je sjajan primjer, kako treba da budemo blagi i dobri prema svojim uvrediteljima. Herod Mu već kao djetetu radi o životu, ne On mu se ne osvetiše, nego štiti i oprašta. U ran- njem nicaam Palestine On je za svog života bio okružen neprijateljima, koji su Mu zavidjeli slavu; čudesu Mu turnačili kao čarobnjačka djela, u vezi s vragom; nauku Mu izopačili; klevetali Ga, proganjali i radili Mu o glavi. Što je učinio Krist? Je li se osvetio? Ne, On sve strpljivo podnosi i oprašta. A kako se istom ponaša za vrijeme svoje gorke muke! S ka- kvom ljubavlju pere jednom Judi noge... S kakvom strpljivošću i blagošću trpi svu sramotu, objede, pogrde, nepravednu smrtnu ozudu i strahovito razapinjanje. »Oče, oprost mi, — to je Njegov odgovor u času smrti, — jer ne znaju što čine te. Kakvo veliko Srce Boga Čovjeka!«

Ima li šta, što bi Kristu bilo veoma svjetlo i po čemu bismo bili više Njemu slični, nego li je to opraštanje uvrediteljima i prgoniteljima? Sv. Augu- stin je upravio nekom kršćaninu, koji se upremao, da se osveti neprijatelju, ove riječi: »Kršćanine, ti tražiš da se osvetiš svome uvreditelju. Planuo si srdžbom, bijesni i žedan si osvete. Pogledaj na Krista, liječnika tvojih bolesti, otkupitelja, tvoje duše. Radi tebe visi na drvetu kri- ža, a ti još snuješ odmazdu? Hoćeš da se osvetiš, a ne češ da nasljeduješ takvog uzvišenog učitelja. Gledaj Ga, kako visi, i iz svoje krvi načinja ti lijek. Slušaj Ga, kako moli: Oče, oprost mi, jer ne znam, što čine.«

Kad pomislimo, da Isus ima i danas u nebu istu ljubav, koju je nekod za svog zemaljskog života iskazivao svojim neprijateljima, kako tada može da bude, da kršćanin, slijedbenik Isusov, ne ljubi svoje neprijatelje? Tko može da izbroji sve uvrede, koje Spasitelj prima i šteti pod- nosi u presvetom oltarskom Oltajstvu, gdje je osobno prisutan sa svojom pro- bliženom čovječjom naravi. Kolike On tako podnosi uvrede od bezbožnika, koji u Nj ne vjeruju, kolike od kršćana, koji Ga ne štiju niti ljube. Kolike Mu se uvrede nanese na sličkama i kipovima, koji predstavljaju Njegovu božansku oso- bu i S pravom se može kazati, da su uvrede, koje On danas podnosi, koje vra- ća dobroćinstva, daleko veće od onih, koje je podnosio za svoje gorke muke.

Za nas je dakle najjači poticaj, da imadeo prema svojim neprijateljima u srcu ljubav, ako si uvjek ponovno stav- ljamo pred oči dobrotu Božju prema uvrediteljima i primjer našeg Spasitelja, koji je ljubio svoje neprijatelje na zemlji.

Časna starost

Stari u visokim godinama pričinjavu nam se kao gore, koje se dišu visoko pod nebo, a njihovi su vrhovi pokriveni snijegom. Oni su s otečanim tijelom još na ovom svijetu, ali njihove časne glave već obasjava visoko svjetlo vječnosti. U visokom korju često se vidi, kako gorastane stare pecine obasjava zapadajuće sunce svojim posljednjim blagim ali jakim osvjetljenjem, koje se odražuje čak daleko dolje u sumračnim dolinama. Tako i mnoga staračka lica rasvjetliju kao svijetli stupovi puteva mladima, koji rade i poslušaju po njihovim uputama.

S visokih vrhunaca pružaju se daleki i široki pogledi. Tako isti visoka starost na svojim dugim životima iskustvom pokazuje sigurne i mnogostrane putokaze. Njezini dugi i široki životni vidici su kao gledanje na daleko s vrhovitih grebena, koji prkose burama i olujama tolike godine. Sesdeset, sedamdeset, osamdesetogodišnjaci su se popeli sa svojim životnim uspinjanjem do velikih visina i sada kao osamljeni vrhovi ljudskog života posmatraju kao u dolini svoje polomice i svijetle im svojim doživljajima, poukama i primjerima.

Visoki starac gleda s ozbiljnim i pročišćenim mirom na nemirna mladenačka trnina. Znađe naline se prevelikim utrkivanjem i prenapornim branjenjem ne može daleko doći. A to zato, jer s vremenom ponestaje u srcu vatrenog šara, ukoštima se iz godine u godinu gubi životna snaga, oči su svaki dan mutnije, kosa bijedi i slijedi. On se nekako i sam nesvjestivo radnom nežnjom bacao u vrtloge života. Ali je polako došlo vrijeme, kad više nije mogao održati životni tok mladosti. Pomalo se zaostajao. I konačno sasvim istupio i zaostao. Jer više nije mogao koraćati u mladenačkim redovima sa svojim umornim i nesigurnim hodom.

Upoznao je to; neka se svjetle poslije njegove mladosti promjenili i dobili, kolikogod hoće, u najdubljim puplji još i danas ostaje stalno to, da u svim zemaljskim stvarima vlada isti iskonski zakon: ostariti i nestati. To vidi visoki starac sada, kad je na vrhuncu svoga života. I sada spoznaje, da je sve ljudsko djelovanje maleno i neznatno kao posao jednoga mrvca. Ono je sitno kao što je orlu, koji sjedi na visokom vrhuncu pecine, sitno dijete, koje se pojavilo duboko dolje na putejku nekoga klanca.

Mladi treba da starce smatraju časnim pojavama, jer su oni dio vječnosti na zemlji. Oni nose u svojim s'vim glavama stoljetnu životnu mudrost. Najbogatije nadarena mladost ne može ničim nadomjestiti ovu mudrost starosti. Zato su vrlo obrazovani ljudi i kulturni narodi: Greci i Rimljani davali časna mjesta starcima i u državnom i društvenom životu.

Hvalimo Bogu, da još imade u svjima seilma i gradicima ovakvih tihih staraca, koji stanuju po prijatnim kuticima i sobama. O njima se više ne govori. Njih se ne videva, po ulicama, ali oni su pravo i istinito plemstvo našega puka. Njih je oplemenila ostrina života, koja ih je kiselala i rezala, dok od njih nije otpalo sve oporo, neprjatljivo i grubo tako, da su postali privlačivi kipovi najdubljega čovječanstva. Izvana su možda obojni i stonjezini, ali su u svojoj nutrinji potpuno zreli i puni čudne lepote.

Posebna je naklonost Božja, da je Bog dao ovim starcima puninu mudrosti, životnog iskustva, tajanstvenu sklonost prema djeci. Oni stoje na odlaznom pragu života i zato gledaju s osjećajem najdubljega sažaljenja na one, koji sa slabim nožicama tapkaju po ovom svijetu, a hoće da s nabujalim jedrima plove za svojim sročom. Zbog toga žale mnog već stonjena majčica kao blag i otklonički među mlađu, koja već povenuli dječ hvata sa kolica djetilva dječaka i njegov drvenal mač i tepa mu djetinim ustima o velikim stvarima, koje pokreću svijetom.

NAJljepše i najdirljivije kod staraca je to, što žute i odano se priklanjaju i podržavaju neumoljivo zakonu prolaznosti. Tko kod toga ne bi m'žlo na divnu večernju molitvu života, koji je govorio Simeon starac u Jerusalemskom hramu, kad je primio u svoj naručaj Djetete. Otkupitelja svijeta, i tako se ispunila čežnja njegova duva života, pa je rekao: »Sad otpuštaš s mirom, o Gospode, svoga slugu, jer vidjeh oči moje spasenje Tvoje!«

Tako mnogi ljudi vide spasenje svoga života i smisla u danima svoje starosti, kad se od njih dijeli vrijeme sa svojim sjettinim obmanama i prevarama. Što kraće gledaju u daljinu njihove oči, to je dublji njihov pogled u njihovu nutrinju. I mnogi čine tek tada završitelj potpuna svjetlost božanske nebeske zvijezde. Tada su tek njihovi dani samo vječnake kući u onaj drugi svijet, odakle je došla njihova duša.

Umjetnik Albert Platner je na jednoj

Kada su potrebne junačke kreposti

U krepostima se moramo vježbati u junačkom stupnju, kad je bez junačkih kreposti nemoguće održavanje Božjih zapovijedi i prema tome kad se čovjek bez junačkih kreposti ne može spasiti.

Muškarac i ženska žive u nepodupetim odnosajima, a Božja zapovijed uči: Ne sagriješ bludno. Ovakvi, koji žive u nepodupetim vezama, moraju se raziči ili vjenčati. Preporučuje se vjenčanje. Ako to nije moguće, ne preostaje drugo nego raziči se, makar to bilo i ne znam kako teško. Tu mora nastupiti junačka krepost s obje strane. Moraju izvesti taj plameniti čin junačke kreposti, da se raziču, jer bez toga nema spasenja.

Nekto vas napadne i kaže: Ili se odreci Boga i vjere, ili ću te ubiti. Božja zapovijed kaže: Ja sam Gospodin Bog tvoji, nemaš drugih bogova uz mene. Sveto Pismo naglašuje: »Bez vjere nije moguće upoditi Bogu« (Hebr 11, 6). »Tko uzvjeruje i pokrsti se, spasić će se, a koji ne uzvjeruje, osudit će se« (Mk 16, 16). Sam Spasitelj izriekom veli: »Kojlgod prizna mene pred ljudima, priznat ću i ja njega pred Ocem svojim, koji je na nebesima. A kojlgod zataji mene pred ljudima, zataji ću i ja njega pred Ocem svojim, koji je na nebesima« (Mt 10, 32-33). Ili žrtvovati život, ili spasenje duše - trećega nema. Čovjek mora žrtvovati život i dati se ubiti radije nego se odreci Boga i vjere. Izgubiti život, to je strašan gubitak. U redu naravnih vrednota život je sigurno no najveća vrijednost. Već sama pomisao, izgubiti život, tako je strašna, da čovjek može izgubiti duševnu ravnotežu, a sama smrt, i to nasilna smrt, ne da se s ničim gorim isporučiti. A ipak se mora i ta žrtva radije podnijeti, nego li se Boga odreci. Dati život za Boga i vjeru, to je junačka krepost, od koje veće nema.

Kad bi netko toliko dijelio od svoje imovine siromasima, da bi kraj toga sam

gladovao, to bi bila junačka krepost darežljivosti. Međutim junačka darežljivost nije zapovijedena, jer Božja zapovijed ljubavi kaže: Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe, a ne više nego samoga sebe. Prema tome imamo bližnjega ljubiti kao samoga sebe, a ne više od samoga sebe. Ljubav prema samomu sebi je primjer i uzor, kako ćemo u ljubavi nastupati prema bližnjemu, ali nigdje ne stoji, da ljubav prema bližnjemu mora biti veća od ljubavi prema samomu sebi.

Ali, ako netko sam od sebe ide tako daleko, da bližnjega ljubavi više nego samoga sebe, da je drugomu bolji nego sebi, vidić bližnjega u bijedi, sam je voljan stradati da bližnjemu pomogne, to je lijebo i hvale vrijedno, to je izvanredna i junačka krepost darežljivosti. Takvih djela puna povijest katoličke Crkve, takva se izvanredna ili junačka djela kršćanske darežljivosti događaju i danas.

Junaštvo je hvale vrijedno na svim poljima ljudske djelatnosti, a napose u krepkosnom životu. Krepkosnim djelima u junačkom stupnju ugađamo Bogu u najobilnijoj mjeri. Junačkim krepostima stičemo zasluęe i zaslužujemo izvanredne milosti. Bog se ne da ni od koga nadvisiti u velikodušnosti. One duše, koje izvode junačke kreposti, napreduju na putu savršenosti upravo orijaškim koracima, pa ih Bog preko Crkve za nagradu i na zemlji proglašuje svetima. Sveta Katolička Crkva proglašuje svetima i diže na čast oltara samo one kršćane, koji su u junačkom stupnju provodili krepkast život u trima bogoslovskim krepostima: u vjeri, ufanju i ljubavi i u četirima stolžernim krepostima: u razboritosti, pravdnoteni, umjerenosti i duševnoj jakosti. Samo junačka djela čine čovjeka velikim. Samo dijela junačke kreposti dovode čovjeka do svetosti.

VELIKI PETAK

Pod Tvojim smo križem, Jaganje Božji, i razapet zbog nas, Ti nas sve pronađah. Evo, pokoljenja prolaze pored Tebe - ljudi, kojima ukazuje nepromjenljivi put za sva vremena, put otkupljenja. Prolaze ljudi, i mnogi Te ljube i pripravni su, da pođu za Tobom, kamo ih vodiš, i mnogi su strpljivi u kušnjama, neoborivi u vjeri, a mnogi se zbunjuju i plaše, jer krv koplje je sveto Tvojeho. Prolaze mnogi, koji se klone da Te ugledaju, najveća žrtvo svijeta. I misle u svome neznanju, da put njihov može proći, a da Tebe ne sretnu u životu.

Jaganje Božji, Ti si razapet za sve nas, koji smo bili, koji postojimo, za sve, koji će doći.

Svaka naša teška zabluda trnom bola ranjava Tvoju ljubav. Svaki naš crni grijeh otvara Tvoje rane.

A ipak, za sve nas Ti moliš nebeskoga Oca, jer si Ti Ljubav, koja sve pridihne, Milosrdje, koje sve razumije.

Za sve nas Ti si ponio ovaj strašni križ, koji za vjekove stoja na zemlji. Za sve nas Ti si živio i umro, da nas po svome križu privedeš uskršnju u svijetu mira, pravde i dobrote.

Pod Tvojim smo križem, Jaganje Božji, i molimo Te: oprosti nam naše krivnje. Molimo Te, Dobri: povedi nas kroz trnje naših puteva, pod okriljem svoje Ljubavi. Povedi nas pod križem svoje Istini, izmirenju zemlje i neba, vječneme spasenju.

— da je kralj Transjordanije Talal svečano primio jerusalemskog patrijarha i izjavio mu, da neka kraljevski dom smatra svojim;

— da su gubavci u Brazilji prikazivali Muku Isusovu s velikim umjetničkim uspjehom;

— da je u južnoameričkoj državi Čile i vojska proslavila 700 godišnjicu škupulara Gospe Karmelske;

— da je kardinal Saligęe osudio sektatstvo među katolicima, a naročito u Francuskoj;

— da je u Francuskoj izišlo već nekoliko svezaka sabranih djela katoličkog pjesnika Paul Claudela;

— da je o novo nađenim biblijskim rukopisima napisano već desetak naučnih službena, no da se o njima nije još službeno zjasnio papinski Institut u Rimu;

— da je poslije rata posjetilo Terezi Neumann oko 12.000 američkih i engleskih vojnika iz Njemačke. Jedno grupi od ovih ona je izjavila: »Ja volim jednako one, koje me smatraju varalicom, kao i one, koje mi vele, da sam svetica.«

— da je kralj Transjordanije Talal svečano primio jerusalemskog patrijarha i izjavio mu, da neka kraljevski dom smatra svojim;

— da su gubavci u Brazilji prikazivali Muku Isusovu s velikim umjetničkim uspjehom;

— da je u južnoameričkoj državi Čile i vojska proslavila 700 godišnjicu škupulara Gospe Karmelske;

— da je kardinal Saligęe osudio sektatstvo među katolicima, a naročito u Francuskoj;

— da je u Francuskoj izišlo već nekoliko svezaka sabranih djela katoličkog pjesnika Paul Claudela;

— da je o novo nađenim biblijskim rukopisima napisano već desetak naučnih službena, no da se o njima nije još službeno zjasnio papinski Institut u Rimu;

— da je poslije rata posjetilo Terezi Neumann oko 12.000 američkih i engleskih vojnika iz Njemačke. Jedno grupi od ovih ona je izjavila: »Ja volim jednako one, koje me smatraju varalicom, kao i one, koje mi vele, da sam svetica.«

Zar za Boga nema mjesta u svemiru

Prije se vjerovalo, da je obzorje čvrst svod, koji služi kao podnožje nebu, dok se zemlja smatrala ravnicom. Astronomska znanost razbila je to čvrsto obzorje. Jer je naša svemir s nebrojnim sunčanim sistemom. Dakele gora nema mjesta za Boga i nebeski dvor.

Na to odgovaramo: Bog je neograničeno savršeni duh. Njegovo carstvo je duhovno, te se ne može vidjeti okom ni mjeriti mjerom. Za njega ne postoji prostor, jer je svagdje. Bog nije samo na zemlji, nego je na svakom mjestu. Kad dopre da

lektoroz do atmosfere, Bog je tamo, i još dalje. Nebo je mjesto gdje blaženici uživaju vječno blaženstvo. Ovdje riječ »mjesto« veoma označuje stanje, nego materijalno mjesto. Carstvo duhova nije vezano na našu fiziku i kemiju, niti se može u kakvevan zemaljskom mjerom mjeriti. »Ni-ti je oko vidjeti ništa uho čulo, što je Bog pripravio onima, koji Ga ljube«. Carstvo nebesko posve znače materskiom ispitivanju fizike i kemije; jer je duhovno kao i Bog sam. Zato neka se nitko ne boji, da nema mjesta za nebo i nebeski dvor!

PODLISTAK

SVRHovitost

Kao primjer svrhovitosti neka nam posluži vlat pšenice. Dok pšenica raste i dozrijeva, u njezinu se lištu utjecajem sunca i posredovanjem lisnog zelenila proizvodi škrob, koji ne ostaje u lištu, već se prenosi u sjemenke, gdje se nagomilava kao pričuvena hrana za narednu godinu, pa ga u zreloom zrnu ima oko 70%. Ali škrob nije u vodi rastopljiv, a od lišta do klasa ima on da prođe dalek put kroz gustu staničnu mrežu, pak taj transport nije moguć na drugi način, nego da se škrob pretvori u šećer, koji se lako rastapa u vodi, te može da prođe kroz staničije vlati sve do zrna pšenice, a tamo će od njega ponovo postati škrob. Ta pretvorba škroba u šećer i obrnuto: šećera u škrob, vrši se posredovanjem posebnog fermenta, koji je silican našoj sili, a zove se »dijastaza«. Kad zrno sazrije, bit će u njem dijastaze vrlo malo. Ali njezin služba ipak nije još završena. Ili se sjemenke dode u vlažnu zemlju ili se namoči vodom, da nabubri, probudit će se uspaovani život u zametku, koji se nalazi na osnovici zrna, pa će zrno početi da klija. Kod te životne promjene potrebna je hra-

na, iz koje će se razvijati nova biljka, a glavnu hranu čini škrob, koji je spremljen u brašnatom dijelu zrna. Da bi mlada biljčica došla do te hrane, proizvodi zametak (u t. zv. »stičiću«, na kome zametak počiva) različite fermente, od kojih je jedni razgrađivati stanične stijene od celuloze, koje zatvaraju škrob, drugi će rastavljati bjelančevinu u kaskastom sloju zrna, treći sam, a četvrti - dijastaza - rastapać će škrob, pretvarajući ga u šećer i snabdjevati mladu biljčicu potrebnom hranom. Otrujemo li zametak, prestaje proizvodnja fermenta, a s njome i sve pojave rastapanja hrane. No ne trebamo baš otrovati zametak, već ga možemo i ugušiti, na pr. tako, da zrno ostavimo nekoliko dana potopljeno u vodi, koja je bila prethodno prokuhana i opet ohlađena, tako te u njoj nema ništa uzduha. U zrnu s ugušenom mladicom ne će se više proizvoditi dijastaza, a mjesto klijanja nastupit će gnijelo.

Život je, dakle, bitni preduvjet za proizvodnju dijastaze i za način njezina djelovanja, a jer ona jednom pretvara škrob u šećer, a drugi puta šećer u škrob, već

prema tomu, kako je to životnoj svrsi potrebno. Mi možemo dijastazu izlučiti iz isključiva sjemena i s pomoću nje u tvorničkama škrob pretvarati u šećer, ali ne možemo u tvornici izrazvati obrnuti posao: da bi nam dijastaza pretvarala šećer u škrob.

I naše tijelo proizvodi dijastazu. S pomoću nje mi probavljamo škrob, koji u živimo u kruhu, a pošto nam je šećer ušao u krv, s pomoću naše dijastaze on se sprema za pričuvu u jetra, da bi se trošio onda, kad to bude tijelu potrebno, što će se dogoditi opet posredovanjem dijastaze. Naša dijastaza nešto je različita od biljne dijastaze, koja od šećera proizvodi škrob, dok naša dijastaza proizvodi škrobu sličnu tvar: glikogen. Ali i naša dijastaza radi bez našega znanja i bez naše volje, a radi uvijek onako, kako je za svrhu prehrane najpovoljniji. Radi, dakle, svrhovito - po sili »prirodnog zakona«. Odatle možemo zaključiti, da se i prirodni zakoni na živa bića primjenjuju svrhovito, t. j. drukčije nego u mrtvoj prirodi.

svojoj sili »Starost« naslikao starački lik, koji je veoma zanimljiv i čudnovat. Taj je starac morao biti gorostas u svojoj mladosti. Njegove široke, šiave ruke silčne su mnogom čvrstom stablu u gorskoj šumi. One su odstranile mnogi teret, kojim je bio u životnom putu. A sada je tog starca napori rad i težina vremenoma duboko sagnala i stonjala. Samo još veoma suzini kostur govori o njegovoj prijašnjoj jakosti. Sada spada k starcima, čije je mjesto da čuvaju kuću. Zato ide svaku večer samo do brdaške kapelice. I kad iz-

laz iz te Božje kuće u sumrak i svoje kočnice prste zamoči u svetu duvu, sasija mu zvijezde, koje su se izdigle unaočoko iznad bregovitih vrhunaca. I on ih od nekoga vremena tako silno voli, kao da će mu jedne večeri obojati tih povratku u blaženu vječnost. Časna starost!

MEĐUNARODNI KONGRES katoličke ženske mladeži održat će se u Rimu od 15. do 19. travnja o. g. Katoličke ženske omladinske organizacije iz cijeloga svijeta

ta odlasit će na ovaj kongres svoje delegate. Tako će njemačke katoličke ženske omladinske organ začije odlasiti na ovaj kongres 500 delegata, austrijske 150, francuske 200, švicarske 150, holandske 100. Katoličke ženske omladinske organizacije iz Belgije, Kanade, Čilea, Kolumbije, Sjedinjenih Američkih Država, Grčke, Litve, Luksemburga, Irake, Malte, Meksika, Portugala, Venezuele i ostalih država najvlije u svoje sudjelovanje na ovom kongresu, ali još nisu najvlije broj svojih delegata.

NEDJELJA CVJETNICA

6. IV. 1952.

Današnje sv. Evanđelje (Matej 21,1-9) pripovijeda, kako je Isus svečano ušao u Jerusaleim. Isus je u selu Betfagai naručio magaricu, apostoli su postavili svoje odelje na nju, i Isus je jašući išao svečano u Jerusaleim. Masa naroda se sabrala, kad je čula, da Isus dolazi, pa je, sva oduševljena, polagala haljine svoje na cestu, kojom je Isus imao proći, i rezala je grančice s drvca, a bacale pred njega, da mu uljane put. Mnogost je išlo pred Njim, za Njim i vikalo je iz gласа: Hosana, Sinu Davidovu! Blagoslovljen, koji dolazi u ime Gospodnje! Hosana na visini!

1. Ovak svečan Isusov ulazak u Jerusaleim bio je kao neka smotra Njegova trogodišnjeg neumornog rada. I ta je smotra sjajno uspjela. Masa ga je oduševljeno pozdravljala tako, da su se farizeji zgrnuli od snebivanja i pitali se: »Šta ovo bitva? Isus je, istina, došao da osnuje duhovno kraljevstvo, koje nije od ovoga svijeta, ali je na današnji dan pokazao, da je kao mljenik masa mogao lako uzeti u ruke i zemaljsku vlast. Ali je to bilo daleko od njega. Neka samo osjete farizeji, kako je snažna ideja, koju Isus propovijeda, i kako je silna Njegova osoba, koja je nosilac te ideje. Ta je ideja osvojiti svijet i ne će je nikad nestati iz ljudskih srcaca - a Isus će biti kroz vjekove poštivan kao Veliki Kralj.

2. Dovedoše Mu magaricu i magare i On sjedne na njih. A onaj pojmove i običaje ovo je neobičan prizor, jer kod nas nitko ne jaši na magaricu. No na Istoku je to obična pojava i danas. Tamo nema konja, nego magarac je ono, što je kod nas konj. Sve se prenosil i prevozi na magarcima. Predaja kaže, da su Josip i Marija putovali na magaricu iz Nazareta u Betlehem. Isto tako da su na magaricu bježali iz Nazareta u Egipat. — Isus je inače obilazio po Palestini pjesnice i propovijedao Evanđelje, a nije išao, a sad je tako, jer je bilo time označiti svoj visoki položaj duhovnoga kralja. Narod je to tako i shvatio i slavio Ga ključki Mu hosana.

3. Prostrli su haljine svoje po putu i rezali granje i prostirahu. Ovo je znak velikog poštivanja velike osobe. I mi danas prostiremo sagove na mjestima, kuda ima da prođe ugledan i nama mlo čovjek, isto tako sipamo po putu njemu u čast latice cvijeta, a kude i časno zastavama i zelinolom. Sve je to znak poštivanja, odanosti i ljubavi. Na Cvjetnicu se u Jerusaleimu dogodilo spontano, nepriplanjeno, nenajavljeno, samo od sebe. Kad su ljudi čuli da dolazi Prorok iz Nazareta, sve je grunlo pred Njega bez poziva i bez agitacije, i nisi tu masa mogao ničim zaustaviti. Uzbuđeno se sav grad, a farizeji su škrgutali zubima.

4. I djeca su vikala hosana, a farizeji su Mu govorili: »Čujes li, što ovi vikaju?« Bilo im je krivo, a on im reče: »Da, zar mi jeste čitali: Iz usta djece i nejačadi najveselješ hvalu svojcu.« Farizeji su siljepli i gluhi. Ne vide bjelodana čudesa Kristova, koja govore glasnije od gласа gromova, i ne čuju i ne razumiju divne nauke Njegove, koja osvaja srca ljudska i napunja ih milinom i srećom. I danas tko zatvori oči i uši, tko otvrdne u nehanju, ne će osjetiti kaplino božanskog sunca nisi doživjeti svetni prepod svoje unutrašnjosti za bogalji i kraljevstva. Ja ne ću da se u brojinim među takove. Želim da se umičam među masu da oduševljeno kličem hosana, dok dišem i dok me bude.

NE ZABORAVI...

Sećem poljeka i razgovaram se cvjetnič. Uz rub potoka opazim mali neznačni grmak sav pun ljepljivih sitnih cvjetica, vedra pogleda sa zlatnim odjevom. Bezazlen i baš ništa ne zna. Da što zna, manje bi znao od onog kćerka, što se šulja travom ili najsitnijem mravka. Ne, od njeg ne ću baš ništa doznati, jer ne samo da on ne zna, da je jezikom okrugla, i da se vrti, on možda i ne sluti, što je to, što ga tako mlo riječi u sunčanin danima. I ču kuda to vjetar dolazi, kada puše. Od njega ne ću doznati baš ništa.

Ali, čini mi se, nešto šapuće.

Osluškujem. Jest šapuće: — Ne zaboravi... Znam, znam ti se zoveš »Ne zaboravi me!«

Ali, on još nešto šapuće. Što?

— Ne zaboravi, da ja slavim svoga Stvoritelja.

— Ti! — pogledam ga pozornije.

Kako je lijep i držešan!

Kao mije plavetne očiće djeteta.

Očiće, u kojima titra vedrina i sunčan odsjaj.

— Ne, ne ću zaboraviti, cvjetniče kramsi. Ti slavila ljepotom svojom, svoga Stvoritelja.

Ne ću zaboraviti.

Bodio se u Rimu g. 395. Izabran za papu i povečan za biskupa 29. rujna g. 440. Tom je zgodom održao dnevnu propovijed o sv. Petru.

Za njegova vladanja sašlo se opći krveni sabor u Kaledoniju od 8. X. do 1. XI. 451. Bilo je prisutno 630 biskupa. Tu je svečano bio osuđen Eutihije, osmisljaci arhimandrit, koji je učio, da je u Kristu samo božanska narav, u kojoj da je nestala Kristova ljudska narav. To je značilo nijekat otajstvo Utjelovanja kao i otajstvo Okupljenja. Ako Sin Božji nema čovječe naravi, onda nije i Bog i čovjek, onda nije ni mogao za nas kao čovjek umrijeti na križu. Eutihija je osudio carski arhimandritar sv. Flavijan, ali e carski dvor pristao za Eutihija.

Da suzbje ovo krivotvorenje, napisao je sv. Leon pismo sv. Flavijanu, u kojemu izlaze na najočniji, najsjajniji i najuzvišeniji način katoličku nauku o Utjelovenju Okupljenju. Po svjedocanstvu Eutihija, alexandrijskoga patrijarha (g. 380-397), rimski dakom Grigor propioću je, da je sv. Leon ovo pismo stavio na grob sv. Petra. I mlo ga, da ispravi u njem sve pogreške ljudske slabost. Nakon četiri dana objavio mu se sv. Petar i rekao mu, da je ispravio, što je trebalo. Papa sv. Leon je doista vidio na pismu ispravke, što ih je učinio sv. Petar.

U stinost ovoga događaja bilo ih oćito uvjereni i Sveti Oci na Kaledonskom saboru. Kad je ovo pismo bilo proćitano na Saboru, svi su Oci uskliknuli: »Petar je govorio po Leonu.« Ova se izreka često upotrebljava još i danas kod svećanih kanonizacija. Tako je na pr čas prije proglasaenja Male Terezije svetom prelat pozvao prisutne: »Ustanite svi. Petar će govoriti po Piju.«

Pokora i veselje u korizmenoj sedmici

U svakoj se korizmenoj sedmici istće poneka misao vodilja, koja nuka i potiče vjernika, da se uživi i priprepi za veliko slavlje Uskrsa. Da vidimo neke? U prvj sedmici čitamo u lektici prve noćne molitve (noćturna) ono, što sv. Isava piše u svojoj Poslanici Korintćanima: »Gledajuć nas, kao želoene a mi smo oni, koji se uvijek veselimo, kao siromaha, a mi smo bogati, — gledajuć nas, kao one, koji ništa nemaju, a mi sve imamo.«

U drugoj nedjelji Korizme sve se molitve ističu svojim radosnim pouzdanjem u Bođu dobrotu. U jednoj se molitvi mlo: »Pogledaj, Gospode, na našu vanjštinu i našu nutrinju, da naše tijelo bude saćuvano od svake protivštine, a naša duša čista od svake nećistie misli!«

Sipimo li ovo sa samim nedjeljnim Evanđeljem, u kome se pripovijeda otajstvo Preobraženja Gospodnjega, onda i mi moramo često ponoviti riječi ućenika, koji su pri tome sudjelovali, a one glase: »Gospode, dobro nam je ovdje biti!«

U subotu ove nedjelje čita se Evanđelje o rasipnom sinu, to nas ono opominje

Sv. Leon je stekao i bezmerno ime u povijesti grada Rima kao njegov spasićel. U ono su doba, g. 452. provalili u Italiju Huni. Kralj Huna bio je Atila. Oni su opjalskali i razorili mnoge gradove. Sv. Leon pošao je ususret Atili do Mantove. Atila, prozvan »bić Boži, lijepo ga je milostivo i odustao od pohoda na Rim. Sam je pripovijedao, da je vidio isv. sv. Leona Svećana nadzemaljskoga dostojanstva s maćem u ruci, i da mu je on naložio, da u svemu posluša papu Leona. To je bio sv. Petar. U znak zahvalnosti sv. Leon je dao is brončanog kipa Jupitra »Kspitoljskoga kiliti k sv. Petru, koji se i danas nalazi u bazilici sv. Petra u Rimu.

Kad je g. 456 na Rim navolio kralj Vandale Genzerih, sv. Leon ga je uspio nagovoriti, da odustane od krvoproćilca i od paleća, ali ga nije mogao odvratiti od pljačke kroz 15 dana.

Mnogo napora uložio je sv. Leon, da podigne crkvenu disciplinu. Pismo je mnogobrojna pisma na sve strane. Ušlao je pobunu palestinskih monaha protiv Kaledonakoga sabora. U Rimu je održao pet sinoda.

Sv. Leon je umro 10. studenoga 461. Njegovo je sv. tijelo sada smješteno u kapelici isv. Leona u bazilici sv. Petra. Papa Benedikt XIV. proglasio je dne 15. X. 1764 sv. Leona štitelem sv. Crkve, zbog njegove nauke, sadržane u njegovim poslanicama, od kojih još sad imamo 141. i zbog njegovih propovijedi, od kojih još sada postoji 101, a najviše zbog njegova uzvišenoga izlaganja nauke o Utjelovenju. Zato je sv. Leon zavrijedio i slavan naslov: »Ućtel Utjelovenja« (Doctor Incarnations). Sv. Leon spada među najveće Pape i zato se s pravom naziva Velikom. — Sv. Crkva slavi njegov spomen 11. travnja.

naš odnos prema vječnome Ocu, opominje nas na naše dužnosti i pokazuje nam put smirenja našega srca u čistoti naše duše, a to jedino postizavamo u oćitju sv. Evanjelja.

Evanđelje treće sedmice završava rijećima Ućteljenjem: »Blažen oni, koji slušaju riječi Bođu i vrše je!« Priznanje i sv. Prićest pokazuju u ćemu je prava sreća našega života, kad se u molitvama kaže: »Zapovijedi su Gospodnje pravdne, one razveseljuju srca, a sudovi su Njegovi sićadi od meda i medenog saka!«

U liturgiji ove sedmice nalazi se mnogo uskika veselja, jer se približava velik blagdan Uskrsnuta. U njoj se pjeva: »Veselite se, Jerusaleme, i okupte se svi, koji ga ljubite, pa se radujte njegovu veselju svi vi, koji ste bili »zaloeni, odsvete se i nasitite obiljem utjehe vaše.« (Pobćena pjesma).

Ova nedjelja zove se nedjelja: »Veseli se!« — Ona nam svojom rućizastom bojom kaže, da je već pola Korizme, pa se još više u srcu približavamo veselju Uskrsa. Crkva u liturgiji pjeva: Veseli se!

IZ BIBLIJE

PROROK JEREMIJA

Među velikim prorocima Staroga Zavjeta drugi po redu jest Jeremija. On je sin svećanika Helcije, roćen u Anatolu na području Benjaminova plemena blizu Jerusalema oko g. 650 pr. Kr. Njegova mladost pada pod kralj vladanja bezbožnoga kralja Manasasa (609—638) i njegova sinca Amona (639—638). Za prorokuć službu bio je određen već od materine utrobe (Jer 1, 5), a nastupio ju je za judejskoga kralja Josije oko g. 626 pr. Kr. Promatrajući bijedne vjerske i ćudoredne prilike naroda Judejskoga, Jeremija je vidio, da će njegovo prorokuć djelovanje nalaziti na velike poteškoće, pa zato se nastojao otimati prorokuć službi, govoreći da je premlad i da ne zna govoriti, ali mu je Bog rekao: »Nemoj govoriti, da si premlad, nego ću te svuda, kudog ću te poslati i govoriti sve što ću ti naložiti. I Gospod se dotakne njegovih ustiju i reće mu: »Evo, stavio sam svoje riječi u Tvoja usta. I eto, ja te danas postavljim nad narodima i kraljevstvima, da ćupaš i razaraš, raspriješ i rasipaš, gradiš i sadiš!« (Jer 1, 7—10). Ne samo, da je rijećima propovijedao pokoru, nego je i primjerom sveta života i doćivotnim djelovanjem prednjaćio svom narodu. Najteži križ u njegovu djelovanju bio je taj, što je za vrijeme ćitavog svog djelovanja nalazio na teških prećestih sa strane opakog naroda, lažnih proroka, pa i samih svećanika, narodnih knezova, i posljednjih judejskih kraljeva. Jedino je za vladanja pobožnoga i revnoga kralja Josije nalazio na njegovu potporu, pa mu je prigodom smrti, kad

je pao u bitci kod Magedona u boju protiv egipatskoga kralja Neokana II., ispejvao posmrtnu tužaljku, koja se nije saćuvala.

Jošijini nasljednici judejski kraljevi: Joahim (608—608), Jehonija (606—598) i Sedekija (598—587) bili su prema Jeremiji vesoma neprijateljni raspoloženji radi toga, što im je Jeremija savjetovao, neka ne izazivaju babilonskoga kralja Nabukodonosora uskraćujuć mu danak, jer bi mogli doživjeti tu nesreću, da im Jerusaleim bude razoren i narod judejski odveden u ropstvo. Ali ovi kraljevi i narod nisu htjeli poslušati Jeremiju, jer su im lažni proroci govorili, da je nemoguće, da Jerusaleim bude razoren. Štoviše, oni su u svojoj kratkovidnosti smatrali Jeremiju narodnim neprijateljem i izdajnikom, ne su ga radi toga htjeli ubiti, ali ga izabavi njegov prijatelj Ahikam. Ipak Jeremiju uhvatise i bacise ga za neko vrijeme u blatnu jamu, a potom ga zatvorsice u tamnicu, iz koje je bio izbaćen za vrijeme treće Nabukodonosorove opsade Jerusalema, kad je bio Jerusaleim konaćno razoren i narod judejski odveden u ropstvo (587 pr. Kr.).

Babilonci stavise Jeremiji na volju, hoće li da pade s ostalim zarobljenicima u Babilon, ili da ostane u domovini. Jeremija je oćedio ostati u domovini i je tješio po selima raspršeni seljaćki narod, umrućujući ga, neka se pokoravaju namjenu Godolji, koga su Babilonci postavili, da upravlja pokorenom Judejom. Ali kad je Godolja bio ubijen od politićkih

Ispravljani obred Uskrsnog Bđijenja

Kako je već javljeno u našem listu, Sv. Stolica je za novo trogodište dovoljila slavljenje Uskrsnog Bđijenja u noć između subote i nedjelje. U nekojima su župama i kod nas već laniške godine obavili taj obred s velikim uspjehom i zadovoljstvom, i još više će ga sigurno crkava, uz doćvolju Ordinarija, obaviti ove godine. Za Istru to čeljuje, da ga preuz. Ordinarij narodu u svim hrvatskim župama rijećke biskupije.

Žadni put smo spomenuli glavne namjene i dopune koje su na prijedlog rasnih biskupa (i naših) učinjene u lanjskom obredu, a sada smo u stanju, da potanje javitno toćno sve promjene. Tko ima laniški obred, može lako sam ispraviti, ako na vrijeme ne dobie novi.

Za svećenike, koji prisustvuju noćnom Uskrsnom Bđijemju, otpada Kompletorić velike subote i Matutin Uskrsa, a mjesto Laudae se na koncu ponećne Mise pjeva samo Benedictus s antifonom, kako se je prije molio Magnificat mjesto Vespers. Uskrani se dakle oćicu u koru i privatno poćube Primom — I u oćicju je velike subote mala izmjena: Matutin, Laude, Hore minores i Vespere mole se, kako je lani i odrećeno bez Ps. 50. Miserere na svršetku, samo se između antifone »Christus factus est« i molitve »Concede« reću tiha »Pater noster«, koji lani nije bio proćtan. — Odmah spominjemo i ovu važnu promjenu: gdje se Uskrsno Bđijenje obavlja po noć, otpada blagoslov vode s profćanstva i litaniama nad prije Duhova, pa dakle uskrsna voda vrijedi za krćtavanje cijele godinu. U tom slučaju i svećana Misu tog dana poćima s introitom »Cum sanctificatus fuero«, kako je dosada bilo za privatne Mise. Dakako, gdje se još blagoslovliva krsna voda na veliku subotu urćto, ostaje obavez blagoslovliva i u dan prije Duhova, eva kako je bilo prije, pa i u uskrani hrevijari.

Poslije blagoslovliva novog ognja ispred crkve svećenik uz propisane usklike ućni sve određene znakove na Uskrsno Svjećalje, ali je ove godine doćvoljeno izrićto, da se ti znakovi mogu i prije utinjati, a kod samog obreda oznaćiti ih potezima ruke. Kad je svećenik sam, on uzge Uskrsno Svjećalo, pa je odjeven bijelom dalmatincinom nosi u crkvu. Kod prvog uskika »Svjetlo Kristovoe« uzge na Uskrsno Svjećalje jedan ministrant svećeniku svjećlu, kod drugog uskika ministranti svoje, a kod trećeg pak i kandila.

Iza koga svećenik, kad je sam, svrći pjevati »Exsultet«, (što ga pjeva ispred Uskrsne svjećae denom rukom okrenut prema oltaru, s lijeveom prema crkvi), uzme oplet ljubiceći plašt i s pulta ispred Uskrsne svjećae ćita lektice. Tu se ćtiri kao i lani (t. j. od starih dvaenaest: 1., 4., 8. i 11), samo se kod treće ispusta ćitav prvi redak (1., 4., 1) te se poćne »U onaj dan...« Kad nema pjevaća, svećenik sam pjeva lektice, a muk odgovara, ali ne ponavlja znaćje. Poslije prvog dićelja litanijski blagoslovliva se kralj stulenica, a prije nego se u nj ulju sv. ulja, jedan službenik zagrabl blagoslovljene vode, kojom će se pokropiti pak neposredno poslije obnove krsnog Nastavak na str. 4.

urotinka, bio je Jeremija protiv svoje volje odveden u Egipat od politićkih ljubaljećia, koji su se bojali osvete Babilonaca. Poćto je i u Egiptu prekoravao svoje sunarodnjake, da se okane egipatskih psanovjerja, bio je od svojih sunarodnjaka karmenovan u gred. Tamesis.

Preko svoga pisara Baruha upravo je Jeremija svoju poslanicu svojim sunarodnjacima zarobljenicima u Babiloniji, odvratajuć ih od tamonišnjih krivotvorenja. On je ispejvao i pet žalobnih pjesama nad razorenim Jerusalema, opisujuć strahovitiju bijedu i pustoć nakon razorenja i naukotran život zarobljenika u Babiloniji. Ove se tužaljke pjevaju tri posljednja dana Velikoga tjedna u katolićkom bogoslužju.

Prorok Jeremija je u svojim patnjama, što ih je nepin trpio, prezren od svoga naroda, teška slika trpljenja Isusa Krista. On je u svojoj prorokuć knjizi prećokao, da će babilonsko ropstvo trajati 70 godina (25. 11). To se toćno ispunilo, jer je to ropstvo trajalo od g. 605.—636 pr. Kr., kad je perzijski kralj Kir, koji je srušio babilonsko kraljevstvo, doćvolio Židovima, da se mogu povratiti u domovinu. On je također izrekao mnoga propovijestva o Mesiji, na pr. o sreći Mesijanikog vremena (3. —13; 21. —3), o osnutku Novoga Zavjeta (31. 31—40), o utjelovenju po ćeni djeteta (31. 32), o betlehemskom poklođu djevice (13. 15). Izrekao je također propovijestva o Bođjem pokaranju svih okolišnih naroda oko Judeje, koja su se sva toćno ispunila.

Život u svemiru

Da li postoji život i na drugim nebeskim tjelesima, na mnogim planetama drugih sunaca u svemiru, osim na Zemlji? U našem planetarnom sustavu vjerojatno je, da je danas samo Zemlja naseljena. U tom pogledu treba da privedu pažnju Mars i Venere. Prvi od ovih svjetlova zaista pokazuje takve pojave, koje očividno potiču od vegetacije, koja se mijenja s godišnjim dobima. Kako je vegetacija jedan od oblika života, uvidjelo se da ima mnogo izlaza, da uporedo s biljnim postoji i životinjski i ljudski svijet. Što se tiče Venere, ona izgleda da njezina temperatura nije i svuđe visoka, da bi postojanje živih bića pod tako debelim slojevima njezina ocesna oblaka bilo isključeno, ali pod uvjetom, da ovi oblaci jačaju Sunčeva zračenja, a ne da ih čine zrak zagušivim i nemogućim za disanje.

Iz toga proizlazi, ravnajući se stalno po analogiji, da život može da postoji i na drugim sunčanin sustavima, da u svemiru može postojati ogroman broj naseljenih svjetlova s najraznovrsnijim živim bićima na njima.

Osmislile Flamarion, osnivač francuskog astronomskog društva, u svom prvom i divnom djelu „Mislina naseljenih svjetlova“ govoreći o Vrhovnom Biću, navodi da »Ono nije bez razloga stvorilo sferu, koje mogu biti naseljene. Glasoviti astronom Secehi u jednom svom djelu kaže: Šta da se misli o ovim svjevzdama? One su bez sumnje kao i naše Sunce — srednja svjetlost, topline i aktivnosti — određene, da održavaju život mnoštva bića svoje vrste. Nama izgleda nemoguće sve one prostrane predjele smatrati za naseljene pustine: oni moraju biti naseljeni inteligentnim (razumnim) bićima, koja su sposobna da upoznaju, poštuju i vole svoga Stvoritelja.«

Nade znanje o svjevzdama stobokom se je izmjenjivalo od onoga, što su o tome mislili naši stari, i mi vidimo, da današnje znanje o svjevzdama znači znanje o svijetu, koji je skroz lijep i veličanstven, znači stanje o svijetu punom beskrajsnosti i bezgraničnosti, a koji ipak nije nešto neodređeno, nesavršeno ili pobrkano, nego je potpuno povezan, a u savršenosti i stalnosti njegova reda do začuđenja točan.

Naš Sunčev sustav i sve zvijezde, koje vidimo na nebeskoj kugli prostim okom — samo su kaplja prema neizmjerom, veličanstvenom oceanu svemira i svemu nepoznatome, što postoji iza dosoga naših očiju. Naša zemlja samo je zrnac pijeska u svemiru. Što je tek čovjek na toj tankoj korici zemaljskoj? Kako se osjećati malen pred licem toga Neizmjerja.

Čovjek je trunak praha u svemiru, bačen negdje u dubinu zvjezdanog oceana, sa sitnom planetu, gdje živi dio svemirске sekunde, ali trunak praha, koji — misli, koji moću razumne i slobodne duše istražuje dubinu svemira, uređenje golemih zvjezdanih sustava, brzinu i putanje nebeskih tjeles, njihove veličine i fizički sustav, posebno ispituje Sunce, planete, površinu i unutrašnjost Zemlje, sastav materije, život bilja, životinja i svoj vlastiti, te na osnovu svega toga obilja svjetla — osjećaje Boga, neizmjerimo mudro, moćno i vječno Biće, koje je stvorilo i uredilo svemir i život, po kojemu je jedino moguće da proizide čudno uređenje i sklad, koji vlada u svemiru i u živim bićima, kao i krucna stvaranja — ljudska duša. On nije napisao svoje ime samo tako daleko u svemiru, On ga je napisao na svaki atom, na svaki kristal, na svaku biljku, u svaki život, u svakog čovjeka, a naročito u povezanosti stvorova, pojedinih nebeskih tjeles i živih bića.

KATHOLIKENTAG će se ove godine održati u Berlinu od 19. do 24. kolovoza. Svećenost otvaranja kongresa će se održati u Schönbergu, a zaključne svečanosti 24. kolovoza na stadionu „Olimpia“. One 20. i 21. kolovoza držat će se studijske sjednice u 10 raznih centara u zapadnom Istočnom Berlinu.

Naši pokojnici

Lehpaner Valentin, župnik i dekan u Nedeliču u Međumurju, umro je 19. ožujka o. g. u svojoj župi u Nedeliču u sredini svojih vjernika, među kojima je dugi čas godina na velikoj župi revno vršio svoje dužnosti. Bio je blage i razborite duši i veoma ugledan među otkoljanim svećenicom. Rodio se g. 1865. u Rudama kraj Samobora. Zaređen je za svećenika g. 1907. Pokopan je 21. ožujka u Nedeliču među svojim pokojnim vjernicima. Počivao u miru Božjemu!

Iz katoličkog svijeta

PRONADENA JE 1700 GODINA STARA FRESKO-SLIKA. U njemačkom gradu Trieru, za koja se misli, da je stariji od Rima, pronadena je vrlo stara slika. Kada su za vrijeme prolaznog rata saveznički avion bombardirali ovaj stari grad, potuili su i samostan sv. Irmene. Utjenčeni su smatrali, da je to bila ređevotina građevina, no sada se dokazalo, da je ona iz rimskog doba. Velike bombe napravile su tako velike rupe, da su se pokazale pod zemljom zidine starih kršćanskih bazilika. Tu je pronađena stara fresko-slika kraljice Fauste, žene Konstantina Velikog. Na zidinama starih bazilika nađeni su kao i drugdje natpisi i molitve lusa Krstu.

NAGRADU od 1.000 dolara dobila je u Sjedinjenim državama čama sektra Agata Suter za istraživanja bolesti krsa.

DA LI CE ISUSOVCI U NORVEŠKU? Norveška se ističe kao jedna od najdemokratskijih država u Evropi, no ipak ima neke zakone, koji još brane pristup u zemlju katoličkim redovnicima. U novije vrijeme bilo je više pokušaja, da se ovi zakoni ublaže, pa je tako dozvoljen ulaz u zemlju svim redovnicima osim isusovaca. Prošle godine je međutim pokrenuto pitanje i isusovaca, no luteranski prvaci u parlamentu glasali su protiv toga: dok je prva grupa sa Sjevera glasala za to, izgleda po svemu, da će ipak i dalje mijenjati predlažati da će isusovci i u Norveškoj započeti s misijskim radom.

NA ARHEOLOŠKIM ISKAPANJIMA ispod bazilike sv. Petra u Rimu radila su i dvojica američkih arheologa, susvoći J. Lynch i L. Tiberar.

LIST BISKUPIJE PASSAU, u Njemačkoj, dostigao je početkom o. g. 50.000 predplatnika. Kada se uzme u obzir, da biskupija Passau broji nešto preko 500.000 vjernika, onda se vidi, da je ovo zaista rekordni broj predplatnika za jedan biskupijski list. Katolici biskupije Passau znaju pokazuju time visoku katoličku svijest.

MANJAK SVEČENIKA NA FILIPINAMA. Jedan svećenik, koji je nedavno bio na Filipinima, napisao je što se vraća o putu i ovo: „Praktički svi su ovdje katolici. Svakome-palijatu, dofera; li prodavaču novina — možete čitati svetu sliku i uvjete čete naših na naljubaznije zahvaljujete. U svim javnim mjestima, u kinu, kazalištu i restoranima možete naći na zidovima križ i svete slike... Ne u ovoj zemlji ima svega jedan svećenik na svrhe 7.000 vjernika. 85% pučanstva vjeruje bez sakramenata, a jedva da 10 do 20% njih ide na ispovijest... Čudo je, kako narod može dugi održati svoju vjeru s tako malo duhovne pomoći.“

KATOLIČKI INSTITUT u francuskom gradu Tuluz osnovao je lanjske godine ustanovu »Međunarodno primirje stvarnosti«. Ova ustanova svake godine priprema čet sastanak učeniaka iz raznih zemalja svijeta radi proučavanja nekog suvremenog problema francuske kulture. Ove godine će se takav sastanak držati u Ustaržu od 25. srpnja do 21. kolovoza, a raspravljat će se o temi: »Današnja Francuska i sustrašni svijeti«. Lanjske godine, je sastanak ove ustanove imao vrlo veliki uspjeh i prisustvovali su mu predstavnici 12 naroda.

O. HENRI DAVIS D. I., profesor morala i pastoralnog bogoslovlja na Heywood Kollege, Chippag Noston u Oxfordshiru, umro je u 85 godini života. Napisao je među ostalim knjigu »Moral i pastoralno bogoslovlje u četiri sveučila«. Ova knjiga se smatra standardnom knjigom ove discipline. Održavao je brojne konferencije za liječnike, bolničarke, pravnike, kemitare i ostale stručnjake.

U FRANCUSKOM LISTU »EGLISE VIVENTE« magr. Edmond Petrie, biskup na Ceylonu, piše, kako su najprije Portugalci, a zatim Englezi pogrebno davali europski smjer kulturno odgojnom radu na Ceylonu. Već od prije tri vijeka katolički redovnik O. Vaz upovrio je, da je duhovna kultura urođena na Ceylonu dosta velika i da bi se daljnji civilizatorni rad među stanovništvom Ceylona mogao usmjeriti na njenu temelju. Ovog smjera se držao katolički odgojni akcija na Ceylonu i dosada je pokazala velik uspjeha kako u samom odgoju tako i širenju kršćanstva među stanovništvom Ceylona.

SEDMA STOGODIŠNICA SMRTI SVETE KLARE proslavit će se dečudje 1953. g. na svečan način po cijelom katoličkom svijetu. Već sada počinju u svijetu pripreme za proslavu ovog jubileja Svetice, koja je toliko suradivala sa sv. Franjom Asiškim u djelu kršćanskog predpoda ondanjega društva. Proslava će započeti 1. siječnja 1953. u američkom gradu San Franciscu na tamošnjem sveučilištu sv. Klare. Proslavit će se održati i u Italiji, poglavito u Astizju, zatim u Francuskoj, Engleskoj i ostalim zemljama.

U MANILI glavnom gradu Filipina, održan je od 8. do 10. veljače o. g. nacionalni kongres za katolički odgoj. Kongresu su prisustvovali delegati 400 viših katoličkih škola i kolegijuma. Na kongresu se je raspravljalo o temi: »Doprinos katoličkog odgoja Filipinima za vrijeme zadnja četiri vijeka.«

PROSVJETNA DIREKCIJA JAPANSKOG KATOLIČKOG NARODNOG SAVEZA propiše, da u Japanu postoji 100 katoličkih škola s ukupno 45.145 učenika i učenica. Od toga 3 sveučilišta sa 2.268 studenata i studentkinja, 6 pripravnih sveučilišnih kolegijuma sa 638 studenata i studentkinja, 59 srednjih škola sa 32.871 učenika i učenica i 25 pučkih škola sa 6.621 učenika i učenica te 11 stručnih škola sa 1.741 djetem. Na ovim školama poučavaju 203 svećenika i redovnika, 486 časničkih sestara i 2.091 svjetlovanica. Profesora katolika u Japanu ima 5.306, od kojih 1.035 novobračena.

POVIJEST FRANCUSKIH MISLIJA napisao je nedavno Bernard de Vaulx, francuski katolički pisac. Malo je poznato, da je Francuska zemlja, koja je dala najviše misionara. Prvi francuski misionar bio je već g. 1283. Guillaume de Raobrosch u Kini, a poslije njega francuski su se misionari proširili po cijelom svijetu, no naročito u Kanadi, Koreji, Japanu, bliskom Istoku i na Sjevernom Polu.

OGLASI

Za početne hostije, električna mašina aspešen nova — prodaje se, Intermedije: Žugaj Marijan, Zagreb, Sv. Duha 31.

STEVAN STANUŠIĆ preporuča svećenstvo svoj umjetnički atelje za staklokalistiju i mozaik radove. Sombor, Konjovičeva ul. 3.

POTREBNA NAM JE ORGULJAS za crkvu. Ukoliko nam netko od viš g. g. svećenika može kojega preporučiti, neka to javi na: Rkt. župni ured, Sonta, Bačka.

»MALI KATRIKIZAM III. izdanje, izdao je u Puli prije pol godine. Ima i prilog »Putu za Katedrete«. Knjiga izdavača: »Metoda« knjižara, Zagreb, Kaptol 29 ili kod Društva sv. Cirila i Metoda u Pazinu.

Ave Crux

1. Tragedija se na Golgoti primicala križja Veliki je Stradalnik, pošto je opovratno padao pod križem, došao na Kalvariju. Tu će On preprijeti najerniju maku: bit će raspet na križ.

Samo najveći slobodni bili su osuđeni na smrt na križu. Rimljani su život čovjeka vješali na križ, i taj je mogao i dva i tri dana visjeti na križu još potživeti, dok su Židovi vješali na križ samo mrtvo tijelo zločinca, da ga izvrgnu javi i većem ruglu i preziru.

U vrijeme cijelo svoje muke, a osobito kad je bio približen na križ, preprieto je Gospodin nezrevice tjelesne i duševne boli. On nam s križa govori: O vi svi, koji prolazite putem, gledajte i vidite, ali boli mojih ravnice.

Kako je sumo botjelo Isusa, što su Ga u vrijeme muke napustili oni, koji su mu bili najbliži: apostoli i učenici Njegovi. Petar, koji je uvjeravao Gospodina, da je spreman i umrijeti za Njime, zakleo se i nekoliko puta rekao, da Ga ne pozna. I da se je za vrijeme, dok je On, visio na križu, digao barom jedan glas na Njegovu obranu. A ipak je tada pod križem bio ko krčmar, kojemu je Isus učinio kakvo dobro. Ta križ je prošao zemljom čineći dobro, nahrano je mnogo glasnog, moglo je vratiti tjelesno i duševno zdravlje. Možda da se je tako pod križem našao stotnik, kome je lacijsio slugu; možda udovica iz Nazara, kojoj je odivio sina, pa stotine drugih. Ali se nije podigao nijedan glas, koji bi bio tražio pomilovanje za Nj.

Da, pod križem je bila i Marij Gospodina, Srce joj je probadalo britki mač, ali je pogled na raspikana Mater, joj i povećao teške Mu muke i velike Mu duševne patnje.

Ali ako se nije podigao nijedan glas, da Ga brani, našlo ih se mnogo, koji su Mu se rugali i zadavali Mu još i teže boli. Neki su govorili: Ti, koji razarao hram Božji i za tri ga dana nanovo gradiš: pomoz! sam, nek! Neki opet govore: Drugima si pomogao, a sebi ne možeš pomoći. Ako si sin Božji, govori! si ometi, nidi i križ, pa čemo Ti vjerovali. I jedan od razbojnika, koji su bili s Njime, spasio je: Ako si Krist, pomoz sebi i nama. Je li čudo, da Isus reče: »Začemo je moja duša do smrti i moći Oca nebesakoga. Ako je moguće, neka me mine kalez ovaj.«

Smaru Isusova na križu počela je i Njegova proslava. Dok je umirao, nastala je tama po svoj zemlji, sunce je pomračilo: zašfor se hrumeći razudarao, mnogi se grobovi otvorili, neki mrtvaci ustadoše iz grobova, i časniki, koji je pežio, da se suda izvrši, bio je prisiljen reći: Zaista je ovaj čovjek bio pravедnik, a narod vraćajući se s Kalvarije bije se u prasa.

2. Život na Isusov upućuje, kako treba da živimo, a smrt nas Njegova uč, kako treba da snosimo teret života i kako da se vladamo u čas smrti.

Zemlja je ova dolina suza i kad bi se prikupile sve suze, koje se dnevno liju, potekli bi svijetom čitavi potoci. Isus nas je naučio, kako treba trpjeti nečaste životne i nositi križevе, koje Bog nama šalje, pa kaže, da čemo, noseći ih strpljivo, pokazati da smo Njegovi pravi učenici: Tko hoće biti moj učenik, neka uzme križ svoj i neka pade sa mnom.

Svaki čovjek ima u svom životu Golgotu, imadu je i čitavi narod. Povijest svijeta uči, da je svaki narod tijekom svoje historije morao nositi teške križevе, a samo se oni narodi uču poslije potići glavu i opstati voljeti, koji su bili očebitni i pročišćeni borbama i mukama. — Tko bi bio vrtan nabrojiti zlo, koje stigne čovjeku u životu! Nekom smo zli, da nas stiglo, sami krivji, dok za većinu zala ne zmano, zašto su nas zadesilo, Tko živo vjeruje u Boga, zna, da je Bog imao opravdan razlog, zašto je ovo ili ono zlo poslao na pojedince. Čovjek se vjere svagda bae mramljanji i prigovorima podvrgava svetoh Božjoj volji, jer zna: da se po križu ide k svijetu.

Kad su gladiatori (mačevalci) ulazili u arenu, da se bore pred vladarom, podigli bi ruke i pozdravili cara riječima: Ave caesar, imperator, morituri te salutant: Zdravo cara, gospodaru, pozdravljaju te, koji idu u smrt. Mi, borci za teperu, pozdravljamo krunu na drugom svijetu, pozdravljamo drugo križje u životu, pozdravljamo potići glavu i opstati voljeti: Ave Crux, Zdravo križje u životu, pozdravljamo na kojoj je počivalo tijelo Isusovo. Križ Isusov i Njegova na križu prolivena krv, sva je nada naša i mi zato govorimo: Klijamto Ti se, Kriste, i blagoslivljamo Te, jer si po svetom križu svojim otpustio svijet.